

soudem správně bylo doličeno a nevadí tomu dovolaný předpis Šu 8 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n. proto, že sdělení to bylo nesprávné a že samo o sobě spořitelnu zavázati nemohlo (§ 41 stanov).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud sdílí názor odvolacího soudu, že pro otázku, jakým způsobem mohou vzejíti závazky žalované spořitelny, jsou rozhodny její stanovy. V Šu 1 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n., kterýmž zákonem zrušen byl dřívější spořitelní regulativ ze dne 27. září 1844, jsou spořitelny výslovně prohlášeny za samostatné veřejné peněžní ústavy, tudíž za právnické osoby po rozumu Šu 26 obč. zák. Právnické osoby, jak z podstaty jejich plyne, nemohou osobně jednati, a proto musí býti u nich jistým souhrnem zásad, jako ústavou, stanovami a podobně, určeno, za kterých podmínek platí jednání určitých fysických osob za jednání těchto právnických osobností. Není-li tu jednání, odpovídajícího ústavě nebo stanovám, nevzejde závazek právnické osobnosti, a nejsou tudíž ony fysické osobnosti v tomto směru representanty oné právnické osobnosti. Patrně tedy, že stanovy právnické osobnosti nejsou, jak dovolatelka míní, jen úpravou vnitřních poměrů právnických osobností. Dle §§ 6 a násl. zejména 18 cit. zákona i při spořitelnách rozhodují stanovy o tom, kdo a za jakých podmínek jedná za spořitelnu. V tomto případě, jak správně odvolací soud dovozuje, k závazku spořitelny, dle něhož by tato byla povinna dluh Karla K-a převzít a žalobkyni zaplatiti, nedošlo způsobem stanovami předepsaným, ježto se na tom neusnesl výbor spořitelny dle Šu 41 odstavec druhý stanov k takovémuto jednání jediné oprávněný. Ani dopis ze dne 13. listopadu 1922, v němž žalovaná slibuje žalobkyni zaplatiti tento dluh, nemůže býti pro žalovanou závazným, ježto je podepsán jen předsedou ředitelstva a vedoucím úředníkem, a nikoli, jak v Šu 45 odstavec první stanov předepsáno, předsedou ředitelstva nebo místopředsedou a ještě jedním členem ředitelstva. Naprosto ničím není odůvodněn názor dovolatelčin, že otázka, kdo podpisuje spisy jménem spořitelny, jest citovaným zákonem čís. 302/1920 upravena v ten rozum, že stačí k tomu podpis předsedy ředitelstva a vedoucího úředníka.

Čís. 3623.

Za věcnou škodu, způsobenou při srážce s vozem pouliční dráhy, ručí podnikatel pouze dle všeobecných předpisů občanského zákoníka o náhradě škody. Hromadná osoba ručí za své pomocníky a zřízence dle týchž zásad, jako osoba přirozená.

K pojmu nezdatnosti dle Šu 1315 obč. zák.

(Rozh. ze dne 18. března 1924, Rv I 1703/23.)

Srážkou žalobcova povozu s vozem městské pouliční dráhy byl žalobcův povoz poškozen. Žaloba na obec o náhradu škody byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

V tomto sporu jde o věcnou škodu, způsobenou srážkou vozu elektrické pouliční dráhy s povozem žalobcovým, a nikoliv o škodu na těle. Jest proto věc posuzovati podle všeobecných předpisů obč. zák. a nelze přisvědčiti názoru dovolatelovu, že žalovaná ručí bezpodmínečně za zavinění orgánů takových, jakým jest řidič motorového vozu. Žalovaná strana jako neosobní podmět práv a povinností nemůže ovšem sama o sobě jednati, nýbrž za ni jednají osoby, které dle stanov neb organizace její jsou povolány, by za ni vystupovaly v životě právním. Jednání těchto representantů, pokud vystupují za právnickou osobnost, platí ovšem za činy právnické osoby. Ale takovými representanty právnických osobností a podobných neosobních podmětů práv a povinností nejsou pouzí zřízení, na příklad řidiči motorových vozů, nýbrž tito jsou pouhými pomocnými silami, jakýchž užívají i fysické osoby, které jsou vlastníky větších podniků. Není v zákoně stanoveno a neplyne ani z povahy věci, by v této otázce posuzovány byly hromadné osoby přísněji, než osoby fysické. Proto za takovéto pomocné síly ručí i hromadná osobnost jen v mezích §u 1315 obč. zák., i bylo tudíž věcí žalobcovou, by dokázal, že řidič motorového vozu byl osobou nezdatnou. Nezdatností dle §u 1315 obč. zák. sluší rozuměti trvalou vlastnost zjednané osoby; pouhá neopatrnost, nepozornost nebo pouhé nedopatření jen v ojedinelém případě není ještě nutně důkazem její nezdatnosti.

Čís. 3624.

Při ústním posledním pořízení musí pořizovatelova vůle před svědky pořizovatelem býti projevena; nestačí projev souhlasu s posledním pořízením, již dříve napsaným, třebaž bylo před zůstavitelem a svědky přečteno.

(Rozh. ze dne 18. března 1924, Rv I 8/24.)

Žalobě dědiců ze závěti na dědice ze zákona, by bylo zjištěno, že žalobce jest dle ústní závěti ze dne 3. ledna 1921 vůči žalovaným pokládati za dědice po zůstavitelce, bylo oběma nižšími soudy vyhověno. Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Dovolání je v právu, pokud vytýká napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). O tom, že poslední pořízení ze dne 3. ledna 1921, o které tu jde, nevyhovuje podmínkám §u 579 obč. zák., poněvadž je jeden ze tří svědků nepodepsal s dodatkem,